

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kjøb Sandhed og sælg den ikke!

C A E ,

holdt ved

Reformations-Gubelfesten i Metropolitan-skolen
den 31te October 1836
af
Skolens Rector.

Udgiven

tilligemed tilhørende Sange

some

J u d b y d e l s e s f k r i s t
til
den aarlige offentlige Examens
i
Metropolitanskolen
i September 1837.

۲۷

M. Lang Nissen,

Dr. Philos. og Mag. Art., Professor og Rector scholæ, Ridder af Danebroggen.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Directeur Jens Hosstrup Schultz,

Kongelig og Universitets-Bogtrykker

I.

Kjøb Sandhed og sælg den ikke!

C a l e

ved

Tubelfesten,

til Grindring om Reformationens Indførelse i Danmark
for 300 Aar siden,

høstideligholdt

i

Metropolitanstolen

den 31te October 1836, om Eftermiddagen Kl. 7.

Af

Skolens Rector,

Dr. N. Lang Nissen.

Høie og ødle Førsamling!

Hæder og Belsignelse er dog altid Sandhedens Seier og Løn; Skjændsel og Forbandelse Løgnens visse Straf.

Derfor lyder alt fra den graae Oldtid den vise Salomos Stemme ned til vore Dage: "Kjøb Sandhed, og sælg den ikke!" *) Derfor skal denne ørværdige Stemme lyde til os paa denne Dag, paa hvilken vi ere her forsamlede for med taknemmelige Hjerter at ihukomme Guds faderlige Velgjerning imod vort Fædreneland, at den ved Luther iværksatte Kirkesorbedring, ved tredie Christians Kloge og kraftfulde Foranstalting, indførtes ogsaa her i Danmark. Thi, var der nogensinde en Fest, der ret egentlig kunde siges at betegne Lysets Seier over Mørket, Sandhedens Seier over Løgnen, da er det vistnok denne Fest, der skal minde os om, hvorledes den evangeliske Lære, der saalænge var tilhyllet med Vanviddets ublueste Paafund, ved Guds Bistand atter tilbagevandt sin forrige Reenhed.

Hvor venlig forkyndte sig ikke Christi Lære i denne sin Reenhed fra den fromme himmelsendte Lærers milde Læber! "Kommer hid til mig alle I, som arbeide og ere besværede! jeg vil give Eder Hvile. **) Jeg er Veien og Sandheden og Livet. ***) Tager mit Aag paa Eder! thi

*) OrdSpr. 23 C. 23 B.

**) Matth. 11, 28.

***) Joh. 14, 6.

mit Aag er gavnligt, og min Byrde er let."*) Saaledes talede han; og allevegne fra samledes Menneskers Skarer omkring den Forjettede; og Sandhedens Røst udgik mildtlydende fra hans og fra hans Udsendtes Læber. Og Menneskene bekjendte det i den vide Verden, at Christi Aag er gavnligt, og hans Byrde let. Og de lovede Gud, at de havde forsnummet Sandheden, og at Sandheden havde gjort dem frie.

Men hvor mørk og grusom en Skikkelse dristede sig ikke Munkelist og Klerkevalde til, i Tidens Løb, at iføre denne milde og menneskeljærlige Lære! En romerst Bislop, umættelig i sin Higen efter jordisk Magt og jordisk Høihed, vover fræk at opfaste sig til hele Christenhedens Overhyrde. Omgiven af et glimrende Ejenerstab af Klerke-Hofmænd, blues han ikke ved at falde sig Christi Statholder paa Jordens, hans, der var ydmig og sagtmadig i Hjertet, og der paa sin Vandring hernede ei havde det, hvortil han kunde helde sit Hoved. Nedsjunken i Overdaad og Bellyst, glemmer han sin himmelstke Herre og Mester, og pønser kun paa Midler til at befæste sin Vælde og at berige sit Skatkammer. Med Christi Navn paa Læberne og Mammoms Navn i Hjertet forvandler han Frihed til Trældom og Sandhed til Løgn.

Da udrugedes efterhaanden i det pavelige Hofs Lønkammer de skjændige Planer til at holde Folkene, Fyrste med Undersaatter, i Lønker: nu Skjærsildens føle Gjenfærd, udtaenk for at ængste det svage Sind, og at afsresse Armoden som Rigdommen dens sidste Hvid, nu den ublueste af alle Ublueheder, den al Skammelighed overbydende Afladshandel, til at fyldes Pavens Skatkammer med Syndens Blodpenge. Vi ville her ei erindre om flere af de mange Munkevaesenets Paafund, for hvilke Christi milde Lære maatte tjene til Skjul. Ved det Anførte skulde vi kun minde os om, hvorvidt Skinhelligheden før drive sit Spil,

*) Matth. 11, 30.

naar Mennesker ikke blues ved, for usel Windings Skyld, at træde Menneskeheden under Fodder. Og saaledes vilde den hele christne Menneskehed, i dens dybe og langvarige Tornedrelse under Munkeræsenets Aag, have bedekket sig med Skam og Skjendsel, dersom ei enkelte fromme og ophylste Mænd, i de sidste Aarhundreder før Pavedømmets Fal, saaledes havde afløret Bedraget, at vi, om de end maatte ligge under for Overmagten, dog maae erkjende i dem Menneskehedens Belgjørere, der, med Opoffrelse af deres Liv, have forberedet den i Tidens Fylde fuldførte Kirkeforbedring.*)

Thi Sandhedens Røst forstummer aldrig ganske. Lad derfor end afmaegtig Klerkehevн opgrave en Vickleffs Been af Jordens Skjød, eller en troeløs Kirkeforsamling skebe en Johan Huss til Baalets Flammer! Selv med deres Skjebne for Nine skal dog en ringe Bjergmands Søn**) ei fattes Mod til at lade Sandheden endnu engang byde Løgnen Trods, og han, den Sandhedens gjeve Helt, standhaftig, ydmig i sit Hjerte, stærk og mægtig alene i sin Gud, ei mangle Kraft til, naar Herren vil, at fuldbringe Verket.

Saaledes blev da i Luthers Fædreneland den Gjerning fuldført, som Seclers Jubel til evige Tider skal ihukomme. Og da maatte maaskee Nogen mene, at saa kunde vel den samme Gjerning ei længere være vanskelig at fuldføre ogsaa i Danstens Fædreneland. Dog var det ei mindre end 19 Aars Kamp, som dens Udførelse her skulde koste. Thi, omendskjøndt Danmarks Konger***) paa den Tid vare Reförmationen oprigtigen hengivne, var dog Kongemagten da altfor bunden og indstrænket af den rige og mægtige catholske Geistlighed, til at ei mange og store

*) Vickleff, † 1324. Joh. Huss, † 1415. Hieronimus fra Prag, † 1416. Savonarola, † 1498.

**) Morten Luther, 1517.

***) Chr. 2., Fred. 1., Chr. 3.

Hindringer maatte blive at bekæmpe. Hertil kom, at den Konge, hvis tiaarige Regjering indtraf i denne Periode, og hvis hele Færd, under de vanstelige Omstændigheder, hvori Landets Religionsanliggender da befandt sig, var en Kjæde af den største Vijsdom, Sindighed og Fasthed, — at Frederik I. (var det ei ubeskeden, jeg vilde da vove at kalde ham vor Frederik den Wise) skulde døe,*⁾ uden at see Værket fuldbragt. Og, da Kongevalget til den ledige danske Throne, ved Klerkevæsenets Rønker, fra Tid til anden uddroges, saa blev der ikke Ende paa Urolighederne, førend III^{die} Christian, ester ved Baabenmagt**) at have gjort det paa ham faldne Valg til Thronen gjeldende, paa Rigsdagen i Kjøbenhavn 1536,***⁾ med Folkets Samtykke kunde erkære Pavedømmet at være affkaffet og den evangeliske Lære antaget hele Landet over.

Det var da tre af Danmarks Konger, som de mægtige catholske Biskopper vorede saalænge at byde Spidsen. Vi kunne da heller ikke forestille os den Mands Skjebne, som blev det fornemste Redskab til Kirkeforbedringens Indførelse i Danmark, anderledes, end at det maatte blive en haard Kamp, han med det samme Klerkevæsen fik at bestaae. Denne Mand,****⁾ ligesom Luther, fød i ringe Stand, en fattig Bondesøn, var i sin Ungdom og Manddom elsket og agtet af Alle for sit herlige Nemme og Flid i sine Studeringer. Derfor fik han ogsaa, da han var indtraadt som Munk i Antvorskov Kloster, af Klosteret Understøttelse til at gjøre en Udenlandsreise, for at udvide sine Kundskaber. Og see, da vilde Gud, at det skulde træffe sig saa, at det skulde være just Aaret 1517, det år, i hvilket Luther opslag paa Kirkedøren i Wittenberg sine bekjendte 95 Sætninger imod Afladshandelen; og da hele

*⁾ 1533.

**) d. 29 Juli 1536.

***) den 30 October.

****) Hans Tausen, fød 1494 i en Landsbye Birkende ved Rjerteminde.

Sydsland derover var i den meest levende Bevægelse, at Tausen tiltraad denne Reise, paa hvilken han ogsaa kom til Wittenberg, og hørte Luther og Melanchton, hvis Skrifter han paa sin Reise havde sligt med Tønkersens Graadighed. Og, da det var først **1521**, at Tausen kom hjem igjen, synes det rimeligt, at han endnu kan have været i Wittenberg **1520**, da Luther*) offentlig paa Torvet opbrændte den Banbulle, som Paven havde udstedt imod ham, og ved dette driftige Skridt for stedse løsrev sig fra Paven og den romerske Kirke. Tausen var Luthers Landsbeslægtede og var blevet hans Discipel. Hvad Under da, at han maatte føle sig kaldet til her at fortsætte hans Gjerning. Men aldrig saasnart begyndte han i Prædiken og Skrift at ytre de Meninger, som han havde inddrucket i Luthers Skole, førend han paadrog sig den bittreste Forsøgelse. Han fastes af Prioren i Fængsel.**) Løsladt paa højere Forbøn, sendes han til Viborg, som i Forviisning, for der at staae under strængeste Opsyn. Ogsaa her fastes han i Fængsel; og det var fra dette Fængsel, man fortæller, at han, da Byens Indvaanere forsamlede sig udenfor det, prædikede for den forsamlede Mængde ud igjennem Fangehullerne. Men hans Rygte naer snart til Aalborg, hvor Kongen***) var. Han erklæres at være under Kongens Beskyttelse, og løslades. Men saa overmodige vare den Tids catholiske Bisshopper, og saa mægtig indbildte sig den Viborgske Bisshop at være, at han, denne kongelige Beskyttelse til Trods, voer at lade den Kirke, som var Tausen inderømmet af Byen, lukke, saa at Tausen nødes til at prædike under aaben Himmel; ja han trues endog med Angreb af Biskoppens Ryttere saaledes, at Borgerne, for i Nødsfald at kunne forsvare deres Præst, måde bevæbnede i Kirken.

*) d. 10 December.

**) 1525.

***) Frederik 1., 1528.

Tausen udnævnes til Sognepræst ved Nicolai Kirke^{*)} i Kjøbenhavn; men den Fred, som denne Udnævnelse syntes at kunne love ham, varede kun kort; thi, da Riget var uden Konge,^{**) og da Kongevalget, ved de catholiske Bisloppe's Rænker, uddroges; saa istrandbragtes derved et nyt Angræb paa Lutheranerne; og Tausen, den fornemste Gjenstand for Hadet, indsternes for Rigsraadet og dømmes til at have sit Præsteembede forbrudt og at være forvist fra Sjælland og Skaane: en Forvisning, der dog varede kun kort, da han, ved Forlig med Koeskilde Biskop, skjont paa ydmygende Bilkaar, tilbagekaldes og igjen indsættes i sit Embede. Det var da vel hverken Gift eller Baal, Keisers og Pares vante Baaben tilforn, der truede den danske Reformator; men en uafbrudt Kjæde af Forfølgelser og Gjenvordigheder havde dog hans Liv været under hans hele Virksomhed for den evangeliske Læres Udbredelse i Danmark.}

Det er i Ilden at Guldet skal prøves og luttres. Saaledes er det ogsaa i Kampens og Stridens Ild at Sandheden skal prøves og renses; thi kun igjennem Trængsel og Fare fremgaaer den til Seier. Saaledes vilde Gud da ogsaa, at Gjenvordigheder skulde prøve de Mænds Standhaftighed, hvilke han udkarede til at være Nedskaber i sin Haand til Kirkeforbedringens Fuldførelse. Men den samme Gud, som vilde, at menneskelig Svaghed skulde udvikle sig i Nød og Fare, og deri modnes til Fasthed og Bestandighed, var ogsaa den, som i Faren's Stund stod Svagheden bi. Den samme Gud, som prøvede Sandhedens Mænd, hvis Mod og Udholdenhed i Kampen for Sandhed vi prise, var ogsaa den, som prøvede Sandhedens Fjender og forhærdede deres Hjerter, at de, forblindeste i Overmod, og i deres Vanvid ligesom glemmende, at der over dem

^{*)} 1529:

^{**) 1533 — 1536.}

var en almægtig Gud, der spotter Daarens Afmagt, selv maatte falde i den Grav, som de havde gravet for Andre.

Naar da vor ødle Konge i sin Viisdom har villet, at denne tredie 100 Aars Jubelfest, til Erindring om Kirkeforbedringens Indførelse ogsaa her i Landet, skulde høitideligholdes, ei alene i Kirke og Højskole, men ogsaa i disse vore Lærdommens Planteskoler, da tør jeg af denne hæderlige Forsamling, der ved sin Nærværelse pryder denne vor Sko-lefest, haabe mig det tilgivet, at jeg, for at ogsaa de Yngre af denne Skoles Ungdom maatte indsee, hvori den Welgjerning, som ders-ved blev vort Fædreneland til Deel, har bestaaet, og hvor stor denne Welgjerning maa erkendes - at have været og at være, har troet, ikke at torde forbrigaae, i et fort Omrids at fremstille baade Hovedtrækene af Pavedømmets groveste Bedrag og et Billed af den Kamp, som Folk og Konge, i samfulde 19 Aar, maatte udholde med den mægtige catholiske Geistlighed her i Landet.

Thi hvorledes skulde jeg troe, blot nogenlunde at røgte det Erende, som denne herlige Fest har overdraget mig i denne høitidelige Stund at varetage, dersom jeg ikke følte mig ret hjerteligen tilskyndet til at henvende min Tale ogsaa til Eder i Særdeleshed, I hære Ynglinge, som hærlige Forældre betroede til denne Skoles Omhu? Hvorledes skulde jeg kunne see Eder staae her i Krebs omkring mig, uden at sige Eder selv, at det ikke mindst er Eder, som jeg med min Tale har havt for Die og Tanke? I staae nu her, som denne Skoles Fostersonner, i en All-der, hvori de Fleste af Eder ikun ahne, hvad det virkelig betyder, at I ere her. Lad mig da paaminde Eder derom, at I ere her fremfor alt for at højsbe Sandhed; thi af al den Kundskab, som Ungdommen i disse Lærdommens Værksteder skal stræbe efter at tilegne sig, er ingen vigtigere end Sandhedens Kundskab; den er som Kilden til alt Godt;

ja den er ligesom en Deel, en Gnist af Guddommen selv.*). Derfor erkjendes dens Verdi ogsaa af den blotte naturlige Forstand, saa at enhver Hornstig føler sig, saa at sige, twungen til at elske og agte den; derfor har Sandhedens Følelse saadan Styrke i Menneskets Barm, at ingen uden den, som er aldeles forhoerdet, vilde kunne prøve paa, halsstarrigen at fornagte den, uden at Kindens blussende Rødme og Tungens Stammen vilde forraade ham. Koster det da ogsaa Møie og Anstrengelse, at komme til Sandheds Erfjendelse, lader det dog aldrig fortryde Eder, at paatage Eder denne Møie for at finde den! Af Eders Samvittighed ville I visselegten høste den sødeste Løn derfor; thi I skulle, naar I have fundet, hvad I søgte, i Eders Hjerter erkjende, at det var Sandheden, som gjorde Eder frie. Men, skulde dog enten egen Grubben eller Andres Eløgtige Tale stundom føre Eder i Twivl og Forvirring, da forsager ikke! thi Gud har ei ladet Sandheden være uden Vidneshyrde i Menneskets Hjerte. Men agter da paa den Stemme, som rører sig i Eders Indre! Det er Sandhedens Aand, der taler til Eder; den er en Røft uden Falshed, en Ledet uden Misvisning.

Der kommer en Tid, naar I ere udgangne herfra, — naar Livet og Borgerfamsfundet har modtaget Eder, da Fædrenelandet, Øyden og Religionen vil vende sit Blit ogsaa til Eder. Da er det, I skulle prøves, om I ikke af Dorfhed og Ligegyldighed have forsømt itide at føge Sandhedens Kundskab, — om I ikke, af Egennytte eller Menneskefrygt, ville lade Eder hendirage til at forraade den. O mine kjære, unge Venner, ældre saavelsom yngre, falder da tilbage i Eders Sind det Billede af Sandhedens store, maaskee haardeste, Kamp med Løgnen, som i disse Dage,

*.) Οειον η ἀληθεία, παρτων ἀγαθων η ἀρχη.

Denne Sentens, tagen af Plato, staar som Indskrift paa Talerstolen i Skolens Sølvennitets-Sal.

i Tale og i Skrift, i Kirke og i Skole, stilles Eder for Øie! Lader Eders Hjerter da dybt gjennemtrænges af Tanken om, hvor dyrebar Sandheden maa være, som formaaer at opflamme menneskelig Svaghed med Mod til at gaae i saadan Kamp, og at vægne menneskelig Svaghed med Kraft til at bestaae i saadan Kamp!

Jeg veed det vel. Jeg taler til Eder, hjere unge Venner! om Eider, som skulle komme, som ere langt borte, saa at I nu ikke alle tilfulde fatte mine Ords Betydning. Men der er en Følelse, som jeg tør lide paa at Erindringen med sin mægtige Tryllestav skal fremkalde i Eders Hjerter i de kommende Dage; den har Gud nedlagt, stærk og mægtig, ogsaa i Ungdommens Barm; og til den er det, til Sandhedens Følelse, jeg henvender min Tale, og frygter ikke for, at det skal misforståes eller at det skal glemmes, naar jeg i denne festlige Stund, førend jeg slutter, lægger ogsaa Eder i Eders unge Alder, hin vigtige Formanning paa Hjerte: "Kjøb Sandhed og sælg den ikke!" Hæder og Belsignelse er dog altid Sandhedens Geier og Løn; Skjænsel og Forbandelse Løgnens visse Straf.

Saa holde da Gud sin mægtige Haand over vort dyrebare Fædreneland, vor elskede Konge og det hele Kongehuus. Gud lade Fred og Belstand og Sandhed blomstre her i Landet! Gud bevare Evangeliets sande Lære fremdeles iblandt os i sin Reinhed, og lade den stedse mere udbrede sin velgjørende Kraft, at alle Jordens Indvaanere kunne naae til Sandheds Erkjendelse, til Enhed i Troe, at der maa blive een Hjord og een Hyrde! Det skee! —

II.

Cantate

ved samme Jubelfests Høitideligholdelse.

Ordene af B. Worgen,

da Overlærer ved Metropolitan-skolen, nu Rector ved Randers lærde Skole.

Musikken af Organist P. Krossing.

For Talen.

For Eiderne blev, var du til i din Bælde,
Du Lysenes Fader! Alviisdommens Gud!
Da tændte du Stjernerne høit over Fjelde,
Du bød, og en Verden blev til ved dit Bud.
Din Kjærlighed, Fader! lod Solen forgylde
Det bølgende Hav, den velsignede Jord;
Din Kjærlighed selv steg i Eidernes Fylde
Til Forderig ned i dit levende Ord.

Thi over Edens skyggefulde Stamme
Cheruben havde soevet med sin Flamme,
Og Herren havde talet med sin Røst;
Men i Gethsemane, o vor Forsoner!
Steg frem af Matten friske Blomsterkroner,
Hvis bittre Kalk du drak til Verdens Drøst.
Din Læbe havde Fred og Haab forjettet,
Og i din Dornekrands var Rosen flettet,
Hvis Hande prægede den tunge Brøst.

Da udgik din Apostelflare,
 Indviet af den Hellig Land;
 De trodsed Frygt og Dødens Fare,
 Med Korset i den stærke Haand.
 Og Evangeliets Røster virke,
 Som Længseltoner høit i Sky,
 Og huldt-fredsalig Christi Kirke
 Sig reiser i sit Morgengry.

Men see! med tunge Skyer bag Tidens Dække
 Udfolder sig Jarhundredernes Række,
 Og trindt om Korsets hellige Fod
 De færdes i Strid og Blod.
 Den mørke Overtro, i vilde Kampe
 Med daarlig Klægt, vil slukke Døvens Lampe.
 En Hersker troner høit i Rom,
 Og kalder Fyrster for sin Dom;
 Og Herrens Ord, den friske Livets Kilde,
 Der skulde strømmé med sin milde,
 Belsignende og rige Hylde,
 Skal ham alene som Fortolker hylde.
 Da vandred Munken om blandt Jordens Slægt,
 Og folgte Salighed mod Guldets Bægt.
 For gjæves Sandhed strider, tænker,
 For kjælt at bryde Mørkets Lænker;
 Men om det kjælle Mod i stille Saal
 Høit taler, Johan Huss! dit Frihedsbaal.

Men lovet være du, Gud i det Høie!
 Du havde vaaget med Faderøie,
 Og kjendte grandt den beleilige Tid.
 Du aabner den Knop, som Dusten indslutter,

Du oplod Gellen for Martin Luther;
 Der havde han virket som Bien med Flid.
 Til Herren han satte sin Lid og Styrke;
 Han spreded Forargelsens tykke Mørke,
 Og Kroens Kraft var hans Sværd i Strid.

Banstraalen lyner om hans Fjed,
 Han slukker dens Blus i Luen hed.
 Modig han triner for Keiserens Skranke,
 Herrens Ord er hans eneste Tanke,
 Og ei for Rigets mægtige Raad
 Han kan tilbagekalde sin Daad.
 Saa drog han bort fra de truende Flammer,
 Og sysled paa Borg'en i stille Kammer;
 Der tyded han Ordet med Haab og Trost,
 At Folket kunde forstaae dets Røst.

Himlens Herre! til din Gre
 Gif Aposle atter ud,
 Og den stærke, rene Lære
 Spirede med friske Skud.
 Høit fra Treæt Fuglens Tone
 Lød som hellig Frihedssang,
 Og fra Syd dets Seierskrone
 Bøied sig mod Danmarks Bang.

E f t e r T a l e n.

Sa, hen imod Norden,
Til Landet med Sø og med Skov,
Hvor smukt, veldædigt den furende Plov
Skrider hen over Jorden:
Didhen, som baaret paa Englenes Vinger,
Den hellige Zone sig svinger.

Forunderlig klar
Gaaer Morgenens frem over Dannevirket,
Og gjenfødt straaler den christne Kirke,
Omslyngt af Bølgernes Glar.
I den qvægende Lust
Stiger Lovsangen op fra de smilende Dale,
Som Vaarens Røst gjennem Bøgenes Sale,
Livsalig som Rosernes Duft.

Thi sindigt forskende med Landens Kraft
Sad mangen Biis og forberedet Lyset,
Og tolled Ordet klart, at Danmarks Børn
Det kunde tale med den danske Tunge.
Du, Morten Borup! Meester i din Skole,
Gav Sandhed Bidnesbyrd; — den djærve Tausen
Gik ud fra dig med en Apostels Mod;
Og Tredie Christian satte i sin Krone
Det kosteligste Smykke, der han bød,
At Ordet skulde lyde reent, saa vidt
Som Kongens Scepter strakte over Landet.

Men som Himmelens underfulde Sole
Speile sig i Bølgens dybe Grund,

Saadan maatte Læren, kraftig, sund,
 Skinne klart igjen fra Lærdoms Skole.
 Thi naar Vibenskaben i sin Ro
 Tyder grundig, from Den gamle Tale,
 Da forsvinder Livbens mørke Dvale,
 Landen hviler fri i hellig Tro.

Og her i Kirkens og Højskolens Ly
 Det mindre Tempel opløftet sig bly;
 Her, Kjærligheds Gud! skal Vaaren frembære
 Sin første Blomst at forkynde din Gre;
 Blandt os berede du ogsaa et Sted,
 Hvor Sandheden søger i stille Fred:
 Et Lys for de barnligt forskende Tanker,
 For Troen og Haabet det første Unker!
 Uarhundreder drog over Fædrenes Grave,
 Mens Danmark eied din ypperste Gave;
 Du satte vor Bugge paa Danmarks Bred,
 Dig være Priis i al Evighed!

Højt med Takken skal vor Bøn
 Til din Himmel stige:
 Giv os Maade ved din Søn!
 Fader! tilkomme dit Nige!
 Det komme ned fra din evige Trone,
 Og sprede sin Fred over Kongens Krone
 Som Aftenglandsen rolig og skjøn!
 Det komme velsignet til Høie og Lave,
 Og vore med Kraft i Danmarks Have!
 Det lyse i Fredens Baretægt
 Over Fædrenelandet fra Slægt til Slægt!

Den aarlige offentlige Examen i Metropolitanskolen d. A. begynder den **25de** denne Maaned, og fortsættes i den Orden, som efterstaaende Schema udviser.

Hvilken Examen saavel Skolens Disciples Forældre eller Værger, som andre Skolens Velyndere og Venner herved ærbödigst indbydes at beære med deres Nærværelse.

Metropolitanskolen, den **20de** September 1837.

N. Lang Nissen,

Dr. Philos., Professor og Rector scholæ,
Ridder af Danebroggen.

S c h e m a

over

Examinationens Gang ved den offentlige Examen i September 1837 i Metropolitanskolen.

Mandagen d. 25de September.

I IVde Classes Læsestue.

9 - 12.	Latin	III Cl. A.
12 - 2.	Latin	II Cl. A.
4 - 6.	Hebraisk	IV Cl. B.

I IIIde Classe B^s Læsestue.

9 - 11.	Dansk	IV Cl. B.
11 - 2.	Hist. og Geogr. . .	III Cl. B.
4 - 6.	Hist. og Geogr. . .	I Cl.

Tirsdagen d. 26de September.

I IVde Classes Læsestue.

9 - 11½.	Hist. og Geogr. . .	IV Cl. B.
11½ - 1½.	Græsk	III Cl. A.
4 - 6.	Dansk	I Cl.

I IIIde Classe B^s Læsestue.

9 - 11½.	Fransk	III Cl. B.
11½ - 1½.	Dansk	II Cl. AB.
4 - 6.	Relig. og Bibelh. . .	II Cl. B.

Onsdagen d. 27de September.

I IVde Classes Læsestue.

9 - 11.	Fransk	I Cl.
11 - 12.	Naturhistorie . . .	II Cl. B.
12 - 1.	Naturhistorie . . .	II Cl. A.

9 - 12. Latinsk Stiil.

Torsdagen d. 28de September.

I IVde Classes Læsestue.

9 - 11½.	Latin	IV Cl. B.
11½ - 1½.	Hist. og Geogr. . .	II Cl. A.
4 - 6.	Latin	II Cl. B.

I IIIde Classe B^s Læsestue.

9 - 11½.	Hist. og Geogr. . .	III Cl. A.
11½ - 1½.	Tydk	IV Cl. B.
4 - 6.	Fransk	IV Cl. B.

Fredagen d. 29de September.

I IVde Classes Læsestue.

9 - 11½.	Hebraisk	III Cl. A.
11½ - 2.	Latin	III Cl. B.
4 - 6.	Latin	I Cl.

I IIIde Classe B^s Læsestue.

9 - 11½.	Mathematik	II Cl. A.
11½ - 1½.	Arithmetik	II Cl. B.
4 - 6.	Mathematik	IV Cl. B.

Löverdagen d. 30te September.

I IVde Classes Læsestue.

9 - 11.	Tydk	I Cl.
11 - 12.	Fransk	II Cl. B.
12 - 1.	Fransk	II Cl. A.

I IIIde Classe B^s Læsestue.

12 - 2.	Relig. og Bibelh. . .	I Cl.
---------	-----------------------	-------

Mandagen d. 2^{den} October

I IVde Classes Læsestue.

- 9 -11½. Græsk IV Cl. B.
 11½- 1½. Tydk III Cl. B.
 4 - 6. Relig. og Bibelh. IV Cl. B.

I IIIdie Classe B^s Læsestue.

- 9 -10½. Dansk III Cl. A.
 11 - 1. Arithmetik . . . I Cl.
 4 - 6. Tydk II Cl. AB.
-

Tirsdagen d. 3^{die} October.

I IVde Classes Læsestue.

- 9 -11½. Græsk III Cl. B.
 12 - 2. Hist. og Geogr. II Cl. B.
 4 - 6. Relig. og Bibelh. II Cl. A.

I IIIdie Classe B^s Læsestue.

- 9 -11. Fransk III Cl. A.
 11½- 2. Relig. og Bibelh. III Cl. B.
 4 - 6. Tydk III Cl. A.
-

Onsdagen d. 4de October.

I IVde Classes Læsestue.

- 12 - 2. Naturhistorie . . I Cl.
 9 -12. Dansk Stiil.
 12 - 2. Fransk Stiil.
-

Torsdagen d. 5te October.

I IVde Classes Læsestue.

- 9 -11½. Relig. og Bibelh. III Cl. A.
 11½- 1½. Græsk II Cl. B.
 4 - 6. Græsk II Cl. A.

I IIIdie Classe B^s Læsestue.

- 9 -11. Dansk III Cl. B.
 11½- 2. Mathematik . . . III Cl. A.

Skriftlig Examen.

Onsdagen d. 27de September.

- 9-12. Latinsk Stiil IV Cl. B.
 _____ — III Cl. A.
 _____ — III Cl. B.
 _____ — II Cl. A.
 12- 2. Tydk Stiil IV Cl. B.
-

Löverdagen d. 30te September.

- 9-12. Version fra Latin . IV Cl. B.
 _____ — III Cl. A.
 _____ — III Cl. B.
 _____ — II Cl. A.
-

Onsdagen d. 4de October.

- 9-12. Dansk Stiil IV Cl. B.
 _____ — III Cl. A.
 _____ — III Cl. B.
 _____ — II Cl. AB.
 _____ — I Cl.
 12- 2. Fransk Stiil IV Cl. B.

De Candidater, som i Aar dimitteres til Academiet, ere:

1. *Georg Frederik Wilhelm Lund*, en Søn af afg. Districtschi-
rurg paa Vestmanöe ved Island Carl Ferdinand Lund;
2. *Herman Gustav Emil Ibsen*, en Søn af Hr. Cancellieraad Sö-
ren Kaas Ibsen, Bye- og Herredsfoged i Rødbye paa Lolland;
3. *Ferdinand Victor Alphons Prosch*, en Søn af Hr. Overkri-
gskommissair Henrich William Prosch, Cancellist i Generalqvar-
teermesterstabens Bureau;
4. *Brun Juul Fog*, en Søn af afg. Capitain og Veiermester
Lauritz Fog heraf Staden;
5. *Lorents Christian Hansteen*, en Søn af afg. Grosserer Ma-
thias Folsack Hansteen heraf Staden;
6. *Ulrik Peter Christian Nissen*, en Søn af Hr. Søekrigscom-
missair og Proviantsførvalter Christian Frederik Nissen;
7. *Daniel Carl Erhardt Luplau*, en Søn af afg. Pastor Daniel
Luplau til Skjörpinge i Sjælland;
8. *Jens Christian Hostrup*, en Søn af afg. Justcermester Peder
Hostrup heraf Staden;
9. *Jacob Andreas Olavesen*, en Søn af Hr. Niels Olavesen, Bud
ved det Kongelige Lotto;
10. *Andreas Black*, en Søn af forrige Theehandler og Kjøbmand
Hr. Axel Black heraf Staden;
11. *Peter Carl Frederik Höegh Jensen*, en Søn af Skolelærer og
Kirkesanger i Gjentofte Hr. Frederik Jensen;
12. *Christian Andreas Leopold Mantzius*, en Søn af Hr. Capitain
og Compagniechef ved 2^{det} jydske Infanterieregiment Carl Jo-
han Peter von Mantzius;
13. *Ove Gotthilf Berger Bloch*, en Søn af Hr. Justitsraad Julius
Gustav Bloch, Bogholder og Revisor under den Kongelige
Direction for Universitetet og de lærde Skoler.